

פֶּאן, סְפוּר הוּא דְאָמַר. אֶלָּא זֶה וַיְהִי, הוּא הֶרְאֵשׁוֹן, וּמִפֶּאן הִתְחַלַּת כָּל הַנְּבֻרָאִים.

ר' יְהוּדָה אוֹמֵר, זֶהוּ אוֹר הַכֶּסֶּא מִמֶּשׁ. וּמִזֶּה הָאוֹר, נְבֻרָאוֹ שְׁאָר כָּל הַנְּבֻרָאִים. מִמֶּנּוּ נְבֻרָאוֹ הַשָּׁמַיִם, וְכֶסֶּא נְבֻרָא בִּתְחִלָּה, שְׁנֵאמַר (יִרְמִיָּה יז יב) כֶּסֶּא כְבוֹד מְרוֹם מֵרְאשׁוֹן.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל אוֹמֵר, אוֹר הַמְּלָאכִים נְבֻרָא בִּתְחִלָּה. דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית א ג) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. כְּלוּמַר, הַבְּדִלָּה נִתַּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרֵךְ, בֵּין זֶה הָאוֹר, וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַזֶּה. וְהַשָּׁמַיִם הֵם הַמְּבֻדְּלִים בֵּין הָעוֹלָם הַזֶּה, וּבֵין אוֹר הַמְּלָאכִים, וְהֵם הַמְּבֻדְּלִים בֵּינֵיהֶם, בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן זַבְדַּי אוֹמֵר, נִתַּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּשָׁלָה לַמְּלָאכִים עַל הַשָּׁמַיִם, וְהַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. וְכֹלָם נִתְּלִים בְּכֶסֶּאוֹ (נ"א בְּבוֹחַ) יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, לְהוֹרוֹת כִּי גְבוּהַ מַעַל גְּבוּהַ שׁוֹמֵר.

יְהוֹ אוֹר. רַבִּי אֶלְפִּסְנְדְרָאִי אוֹמֵר, הֲרוּאָה הַפּוֹכְבִים בְּמִסְלוֹתָם חַיִּיב לְבָרֵךְ. מֵאִי מְבָרֵךְ, בְּרוּךְ הַמְּסֻדָּר אֶת הַפּוֹכְבִים בְּרִקְיעַ. רְאֵה פּוֹכֵב אֶחָד, אֵינוֹ מְבָרֵךְ. שְׁנַיִם, מְבָרֵךְ. וְאֵימַתִּי, כִּד הוּי לִילְיָא, מְבָרְכִין בְּרוּךְ הַמְּעַרֵּיב עֶרְבִים. רַבִּי אוֹמֵר אֵלִין פּוֹפְרָגִי אֲדִקְיָקִיָּא, דְּאוֹרְחַתְהוֹן מְסַתְּלִין עַל הַהוּא יִמָּא, מִדְּחִילוֹ דְּחַוּוֹתָא, מְבָרְכִין שׁוֹמֵר עֲמוֹ לְעַד. וּלְפִיכָּךְ תִּקְנּוּ עַל דְּרָךְ זֶה כָּל תְּפִלַּת הָעֶרְבִית. ר' אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲזַל לְמַחְמֵי לְר' יוֹסִי בְר' שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חַמּוּי. סְמוּךְ לְקַרְיָיתָא, רַמֶּשׁ לִילְיָא. אָמַר לְר' יוֹסִי דִּיהוּהַ אֲזַיל עֲמִיָּה, חַמִּית אֵלִין פּוֹכְבֵיָא דְנַהִירִין. אָמַר

שְׁנֵאמַר לְמַעְלָה עַד פֶּאן, הוּא אָמַר סְפוּר. אֶלָּא זֶה וַיְהִי, הוּא הֶרְאֵשׁוֹן, וּמִפֶּאן הִתְחִילוּ כָּל הַנְּבֻרָאִים.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, זֶהוּ אוֹר הַכֶּסֶּא מִמֶּשׁ, וּמִזֶּה הָאוֹר נְבֻרָאוֹ שְׁאָר כָּל הַנְּבֻרָאִים. מִמֶּנּוּ נְבֻרָאוֹ הַשָּׁמַיִם, וְכֶסֶּא נְבֻרָא בִּתְחִלָּה, שְׁנֵאמַר (יִרְמִיָּה יז יב) כֶּסֶּא כְבוֹד מְרוֹם מֵרְאשׁוֹן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל אוֹמֵר, אוֹר הַמְּלָאכִים נְבֻרָא בִּתְחִלָּה, שְׁכַתּוֹב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. כְּלוּמַר, הַבְּדִלָּה נִתַּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרֵךְ בֵּין זֶה הָאוֹר, וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַזֶּה. וְהַשָּׁמַיִם הֵם הַמְּבֻדְּלִים בֵּין הָעוֹלָם הַזֶּה וּבֵין אוֹר הַמְּלָאכִים, וְהֵם הַמְּבֻדְּלִים בֵּינֵיהֶם בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן זַבְדַּי אוֹמֵר, נִתַּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּשָׁלָה לַמְּלָאכִים עַל הַשָּׁמַיִם, וְהַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ, וְכֹלָם נִתְּלִים בְּכֶסֶּאוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, לְהוֹרוֹת כִּי גְבוּהַ מַעַל גְּבוּהַ שׁוֹמֵר.

יְהוֹ אוֹר (בְּרֵאשִׁית א). רַבִּי אֶלְפִּסְנְדְרָאִי אוֹמֵר, הֲרוּאָה הַפּוֹכְבִים בְּמִסְלוֹתָם חַיִּיב לְבָרֵךְ. מֵאִי מְבָרֵךְ? בְּרוּךְ הַמְּסֻדָּר אֶת הַפּוֹכְבִים בְּרִקְיעַ. רְאֵה פּוֹכֵב אֶחָד, אֵינוֹ מְבָרֵךְ. שְׁנַיִם, מְבָרֵךְ. וְאֵימַתִּי? כְּשֶׁנִּהְיָ הַלִּילָה מְבָרֵךְ בְּרוּךְ הַמְּעַרֵּיב עֶרְבִים. רַבִּי אוֹמֵר, אֵלוֹ פּוֹכְבִים דְּקִים שְׁדַרְכֵיהֶם מְסַתְּלִים עַל אוֹתוֹ הַיּוֹם מִפְּחַד חַיּוֹת, מְבָרְכִים שׁוֹמֵר עֲמוֹ לְעַד. וּלְפִיכָּךְ תִּקְנּוּ עַל דְּרָךְ זֶה כָּל תְּפִלַּת הָעֶרְבִית.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הִלֵּךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי יוֹסִי בְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חַמּוּי. סְמוּךְ לְקַרְיָה יְרֵד הַלִּילָה. אָמַר לְרַבִּי יוֹסִי, שֶׁנִּהְיָ הוֹלֵךְ עֲמוֹ: הֲרֵאִית אֶת הַפּוֹכְבִים הַמְּאִירִים הַלָּלוּ? אָמַר: רֵאִיתִי. אָמַר לוֹ: אֶת פּוֹכֵב הַשְּׁבִיט,